

Innst. S. nr. 57

(2001-2002)

Innstilling fra sosialkomiteen om endringer under enkelte kapitler på statsbudsjettet for 2001 under Sosial- og helsedepartementet

St.prp. nr. 22 (2001-2002)

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Sosial- og helsedepartementet legger i proposisjonen fram forslag om endringer av bevilgningene under enkelte kapitler på statsbudsjettet for 2001. Det fremmes forslag om økning av utgiftene med netto 946 mill. kroner.

Forslagene under enkelte kapitler:

Kap. 600 Sosial- og helsedepartementet

Post 1 Driftsutgifter foreslås økt med 7 mill. kroner.

Kap. 604 Etat for rådssekretariater og enkelte helse- og sosialfaglige oppgaver m.v.

Post 1 Driftsutgifter foreslås økt med 1 mill. kroner.
Post 70 Tilskudd til frivillighetssentraler foreslås redusert med 1,65 mill. kroner.

Kap. 614 Utvikling av sosialtjenesten, tiltak for rusmiddelmissbrukere m.v.

Post 63 Utvikling av sosialtjenesten og rusmiddeltiltak foreslås økt med 5 mill. kroner.

Kap. 660 Krigspensjon

Post 70 Tilskudd, militære foreslås redusert med 9 mill. kroner.

Post 71 Tilskudd, sivile foreslås redusert med 27 mill. kroner.

Kap. 666 Avtalefestet pensjon (AFP)

Post 70 Tilskudd foreslås økt med 14 mill. kroner.

Kap. 674 Handlingsplan for funksjonshemmede

Post 21 Spesielle driftsutgifter foreslås redusert med 1,5 mill. kroner.

Post 60 Tilskudd til assistenter for funksjonshemmede foreslås redusert med 0,4 mill. kroner.

Kap. 675 Tiltak for eldre og funksjonshemmede

Post 1 Driftsutgifter foreslås redusert med 0,6 mill. kroner.

Post 21 Spesielle driftsutgifter foreslås redusert med 1 mill. kroner.

Post 70 Tilskudd til spesielle formål foreslås redusert med 0,55 mill. kroner.

Kap. 676 Kompetansesentra for funksjonshemmede

Post 70 Kompetansesentra m.m. foreslås økt med 5,7 mill. kroner.

Kap. 704 Giftinformasjonssentralen

Post 1 Driftsutgifter foreslås økt med 1 mill. kroner.

Kap. 705 Kursvirksomhet og stipendier

Post 61 Utdanningstiltak, turnustjeneste m.v. foreslås redusert med 1 mill. kroner.

Post 62 Bedriftsinterne videreutdanninger foreslås redusert med 14,44 mill. kroner.

Post 71 Tilskudd til kurs og stipendier til personell innen helsevesenet m.m. foreslås redusert med 0,24 mill. kroner.

Kap. 710 Statens institutt for folkehelse

Post 21 Formidlingsvirksomhet foreslås økt med 3,4 mill. kroner.

Kap. 712 Statens helseundersøkelser

Post 1 Driftsutgifter foreslås økt med 0,84 mill. kroner.

Kap. 719 Helsefremmende og forebyggende arbeid

Post 21 Tilskudd til helsefremmende og forebyggende tiltak i helse- og sosialsektoren foreslås redusert med 1,3 mill. kroner.

Kap. 730 Fylkeskommunenes helsetjeneste

Post 60 Innsatsstyrt finansiering av sykehus foreslås økt med 330 mill. kroner.

Post 62 Tilskudd til regionsykehus foreslås økt med 231 mill. kroner.

Post 67 Andre tilskudd foreslås økt med 2,425 mill. kroner.

Kap. 731 Rikshospitalet

Post 50 Statstilskudd foreslås økt med 322,1 mill. kroner.

Kap. 734 Det Norske Radiumhospital

Post 50 Statstilskudd foreslås økt med 20 mill. kroner.

Kap. 739 Andre utgifter

Post 21 Forsøk og utvikling i sykehussektoren foreslås økt med 69,3 mill. kroner. Det foreslås også at posten tilføyes stikkordet "kan overføres".

Post 61 Tilskudd til driftsavtaler foreslås redusert med 2 mill. kroner.

Post 71 Tilskudd til Norsk Pasientforening m.fl. foreslås redusert med 2 mill. kroner.

Post 90 Innskuddskapital til etablering av helseforetakene foreslås økt med 6 mill. kroner.

Kap. 742 Forpleining, kontroll og tilsyn med psykiatriske pasienter

Post 01 Driftsutgifter foreslås økt med 1 mill. kroner.

Post 60 Tilskudd foreslås redusert med 1 mill. kroner.

Kap. 743 Statlige stimuleringsiltak for psykisk helsevern

Post 61 Tilskudd til psykososialt arbeid for flyktninger foreslås redusert med 12,9 mill. kroner.

Post 72 Tilskudd til Modum bads nervesanatorium foreslås økt med 2 mill. kroner.

Kap. 750 Statens legemiddelkontroll

Post 1 Driftsutgifter foreslås redusert med 1,5 mill. kroner.

KOMITEENS MERKNADER

Når det gjelder kapitler og poster som ikke er omtalt nedenfor, har komiteen ingen merknader og slutter seg til de framlagte forslagene.

Kap. 600 Sosial- og helsedepartementet

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Rolf Erling Andersen, Bjarne Håkon Hanssen, Britt Hildeng og Asmund Kristoffersen, fra Høyre, Beate Heieren Hundhammer, Bent Høie og Elisabeth Røbekk Nørve, fra Fremskrittspartiet, lederen John I. Alvheim og Harald T. Nesvik, fra Sosialistisk Venstreparti, Olav Gunnar Ballo og Sigbjørn Molvik, fra Kristelig Folkeparti, Åse Gunhild Woie Duesund og Magne Aarøen, og fra Senterpartiet, Ola D. Gløtvold, viser til at departementet foreslår bevilgningen forhøyet med 7 mill. kroner for å dekke kostnader knyttet til den statlige overtakelsen av spesialisthelsetjenesten. Komiteen gir sin tilslutning til dette.

Kap. 614 Utvikling av sosialtjenesten, tiltak for rusmiddelmissbrukere m.v.

Komiteen har merket seg at posten ved kongelig resolusjon er overskredet med 5 mill. kroner for å dekke utgifter til legemiddelassistert behandling. Komiteen tar dette til etterretning.

Kap. 674 Handlingsplan for funksjonshemmede

Post 60 Tilskudd til assistenter for funksjonshemmede

Komiteen har merket seg et mindreforbruk på tilskudd til assistenter for funksjonshemmede. Komiteen antar at behovet for assistenter for funksjonshemmede er høyere enn bevilgningene dekker, og er derfor opptatt av at gitte bevilgninger nyttes fullt ut. Komiteen tar departementets forslag til etterretning.

Kap. 676 Kompetansesentra for funksjonshemmede

Komiteen har merket seg at Institutt for blødere er pålagt å holde et beredskapslager av faktorkonsentrater tilsvarende 3 måneders forbruk og at sterkt økte kostnader ikke kan dekkes innenfor gitt bevilgning. Komiteen gir sin tilslutning til departementets forslag.

Kap. 705 Kursvirksomhet og stipendier

Komiteen har merket seg at mindreforbruket på post 62 Bedriftsinterne videreutdanninger i all hovedsak skyldes mangel på kapasitetsutnyttelse av eksisterende studieplasser, bl.a. utdanning av stråleterapeuter. Komiteen viser til behovet for å utdanne flere, og er lite tilfreds med resultatene i 2001.

Komiteen merker seg at mindreforbruket på post 62 Bedriftsinterne videreutdanninger i hovedsak skyldes mangel på kapasitetsutnyttelse av etablerte studieplasser. Komiteen vil påpeke det økte behovet for spesielt stråleterapeuter og forutsetter at utnyttelsesgraden av disse studieplassene blir høyere neste år. Komiteen vil understreke viktigheten av at aktuelle kandidater får god informasjon om tilbudet om videreutdanning.

Kap. 730 Fylkeskommunenes helsetjeneste*Post 60 Innsatsstyrt finansiering av sykehus*

Komiteen har merket seg at aktivitetsveksten ligger betydelig over det som tidligere var forutsatt, og slutter seg til tilleggsbevilgningen på 330 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til at mange av de offentlige sykehusene i Norge ser ut til å få driftsunderskudd i 2001. Disse medlemmer mener det vil være uheldig om enten fylkeskommunene eller de nye helseforetakene måtte dra med seg dette underskuddet inn i driftsåret 2002, og mener staten skal dekke slikt underskudd. Disse medlemmer viser til at representantene Asmund Kristoffersen, Bjarne Håkon Hanssen, Olav Gunnar Ballo og Ola D. Gløtvold har fremmet et privat forslag i Dokument nr. 8:26 (2001-2002) der de ber Regjeringen legge fram for Stortinget et forslag til sluttoppgjør mellom fylkeskommunene og staten knyttet til fylkeskommunenes drift av spesialisthelsetjenesten.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti har merket seg at Samarbeidsregjeringen i forbindelse med fremleggelsen av Revidert nasjonalbudsjett for 2002 vil komme tilbake til helheten i sykehusbevilgningene sett i lys av de erfaringene man har rukket å trekke etter at staten overtok ansvaret for spesialisthelsetjenesten.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet registrerer med tilfredshet at det har vært en betydelig økning av pasientbehandlingen i 2001 i forhold til forutsetningen i St.prp. nr. 1 (2000-2001). Det fremgår av foreliggende proposisjon at en veid aktivitetsmåling viser at døgnbehandling og dagbehandling totalt i 2001 vil vise en vekst på cirka 4,5 pst. mot forventet vekst i St.prp. nr. 1 (2000-2001) på 2 pst. Denne betydelige økningen av aktiviteten i våre sykehus er av departementet i proposisjonen beregnet å gi en merutgift for den innsatsbaserte finansieringen på kap. 730 post 60 på 330 mill. kroner. Den økte pasientbehandlingen i 2001 vil ikke bare føre til større utgifter for den innsatsbaserte finansordningen, men vil også naturlig nok gi fylkeskommunene større utgifter til sykehusdriften, noe som etter disse medlemmers mening de fleste fylkeskommuner ikke har maktet å følge opp ved å øke sine rammer til sykehusene.

Det er etter disse medlemmers mening naturlig å forutsette at de offentlige sykehusene i 2001 har pådratt seg et driftsunderskudd av betydelig størrelse. Disse underskuddene som sykehusene har pådratt seg i 2001 på grunn av økt pasientbehandling, mener disse medlemmer at staten må dekke i sin helhet, da de nye helseforetakene under statlig eierskap og organisering ikke kan dra med seg disse underskuddene fra 1. januar 2002. Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Påløpt driftsunderskudd ved de offentlige sykehus i 2001 som kan dokumenteres har sin grunn i økt pasientbehandling i 2001, skal i sin helhet dekkes av staten."

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti ser med stor uro på kostnadsutviklingen innenfor sykehussektoren det siste tiåret. Innføring av den innsatsstyrte finansieringen synes bare å ha for-

sterket kostnadsveksten, uten at man har oppnådd noen effektiviseringsgevinst som samsvarer med ressursbruken.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet mener det er et stort behov for å foreta en grundig gjennomgang av konsekvensene av innføring av den innsatsstyrte finansieringen, vurdert ut fra behandlingseffekt, eventuelle vridningseffekter bort fra "ikke-lønnsomme" pasientgrupper, og ut fra generelle kost-nyttebetraktninger. Etter disse medlemmers syn kan økte kostnader til den innsatsstyrte finansieringen ikke brukes som et argument for at finansieringsmåten bidrar til en produksjonsgevinst.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti mener det tvert i mot er et tegn på at finansieringsmåten medfører behandling til en for høy kostnad, og som også stimulerer sykehusene til å behandle flere på sykehus som ellers kunne vært tatt hånd om på lavere behandlingsnivåer. Disse medlemmer vil derfor få uttrykke sterk bekymring for den budsjettsprikk som disse 330 mill. kronene representerer. Disse medlemmer noterer seg med interesse at det finnes partier som ser på kostnadsvekst som et sunnhetsstegn når man skal foreta kost-nyttebetraktninger av hva man får ut av spesialisthelsetjenesten.

Post 62 Tilskudd til regionsykehus

Komiteen viser til at uten tilleggsbevilgning ville en risikere uakseptable reduksjoner i pasienttilbudet, og støtter at tilskudd til regionsykehus økes med 231 mill. kroner. Komiteen gir også støtte til at dette innebærer og muliggjør oppstart av landsfunksjonen for kompliserte rygglidelser ved Regionsykehuset i Trondheim, et høyst påkrevet tilbud.

Post 67 Andre tilskudd

Komiteen viser til sine merknader i Budsjettinnst. S. nr. 11 (2001-2002) der komiteen påpeker viktigheten av å få etablert palliative enheter ved alle regionsykehus i landet og også egne enheter for smertebehandling til ikke-kreftpasienter. Det er etter komiteens mening viktig i denne sammenheng å videreutbygge de kompetansesentre for palliativ behandling som allerede er på plass eksempelvis i Trondheim. For pasientene er det imidlertid særdeles viktig at en kan få tilbud om lindrende smertebehandling på grunn av ulik diagnose i primærhelsetjenesten, men dette krever en faglig oppdatering av fastlegene.

Kap. 731 Ri'kshospitalet

Komiteen har merket seg at høyning av kapitlet i all hovedsak skyldes akkumulert underskudd, som bør dekkes inn for å opprettholde sykehusets kapasitet.

Kap. 739 Andre utgifter

Komiteen har merket seg at tilleggsbevilgningsbehovet i all hovedsak knytter seg til utgifter ved den statlige overtakelsen av spesialisthelsetjenesten, og

videre merutgifter til å få fritt sykehusvalg mer operativt samt ny plastikkirurgi ved Telemark sykehus i det vesentlige knyttet til rekonstruktiv sårkirurgi og rekonstruksjoner etter kreftbehandling. Komiteen slutter seg til departementets forslag.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at på det private marked er det etablert elektroniske systemer for registrering av ledig kapasitet og timebestilling ved de offentlige og private sykehusene i Norge, og disse medlemmer mener derfor at en først bør vurdere de systemene som foreligger, før man igangsetter utredninger om nye elektroniske timebestillingssystemer.

Kap. 743 Statlige stimulerings tiltak for psykisk helsevern

Post 63 Tilskudd til styrking av psykisk helsevern i kommunene

Komiteen viser til at det i lov om endring av straffeloven ble vedtatt etablering av en fagenhet for tvungen omsorg av psykisk utviklingshemmede lovbrytere. Komiteen slutter seg til bevilgning for å etablere en

midlertidig fagenhet ved Trøndelag Psykiatriske sykehus, Brøset.

Komiteen har merket seg at departementet har funnet en midlertidig løsning for gjennomføring av tvungen omsorg for psykisk utviklingshemmede ved Sør-Trøndelag psykiatriske sykehus, Brøset. Komiteen sier seg tilfreds med en midlertidig løsning, men vil sterkt understreke behovet for å få en permanent løsning for denne kategori omsorgstrengende og likeledes en permanent løsning for de som dømmes til soning i behandlingssted i stedet for fengsel. Komiteen mener at et eget forvarings-, omsorgs- og behandlingssted under tvang snarest bør etableres. Dette vil lette presset på de ordinære fengslene for innsatte med psykiske problemer.

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Påløpt driftsunderskudd ved de offentlige sykehus i 2001 som kan dokumenteres har sin grunn i økt pasientbehandling i 2001, skal i sin helhet dekkes av staten.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen viser til proposisjonen og råår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

I statsbudsjettet for 2001 gjøres følgende endringer:

I

Kap.	Post	Formål	Kroner
Utgifter:			
600		Sosial- og helsedepartementet	
	01	Driftsutgifter, for høyes med fra kr 170 100 000 til kr 177 100 000	7 000 000
604		Etat for rådssekretariater og enkelte helse- og sosialfaglige oppgaver mv.	
	01	Driftsutgifter, for høyes med fra kr 55 040 000 til kr 56 040 000	1 000 000
	70	Tilskudd til frivillighetssentraler, nedsettes med fra kr 54 800 000 til kr 53 150 000	1 650 000
614		Utvikling av sosialtjenesten, tiltak for rusmiddelmissbrukere mv.	
	63	Utvikling av sosialtjenesten og rusmiddeltiltak, <i>kan overføres</i> , for høyes med fra kr 167 800 000 til kr 172 800 000	5 000 000
660		Krigspensjon	
	70	Tilskudd, militære, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 302 000 000 til kr 293 000 000	9 000 000
	71	Tilskudd, sivile, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 732 000 000 til kr 705 000 000	27 000 000
666		Avtalefestet pensjon (AFP)	
	70	Tilskudd, for høyes med fra kr 512 000 000 til kr 526 000 000	14 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
674		Handlingsplan for funksjonshemmede	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 41 600 000 til kr 40 100 000	<u>1 500 000</u>
	60	Tilskudd til assistenter for funksjonshemmede, nedsettes med fra kr 45 000 000 til kr 44 600 000	<u>400 000</u>
675		Tiltak for eldre og funksjonshemmede	
	01	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 12 860 000 til kr 12 260 000	<u>600 000</u>
	21	Spesielle driftsutgifter, nedsettes med fra kr 35 300 000 til kr 34 300 000	<u>1 000 000</u>
	70	Tilskudd til spesielle formål, nedsettes med fra kr 15 600 000 til kr 15 050 000	<u>550 000</u>
676		Kompetansesentra for funksjonshemmede	
	70	Kompetansesentra m.m., forhøyes med fra kr 95 750 000 til kr 101 450 000	<u>5 700 000</u>
704		Giftinformasjonssentralen	
	01	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 12 010 000 til kr 13 010 000	<u>1 000 000</u>
705		Kursvirksomhet og stipendier	
	61	Utdanningstiltak, turnustjeneste m.v, nedsettes med fra kr 48 400 000 til kr 47 400 000	<u>1 000 000</u>
	62	Bedriftsinterne videreutdanninger, nedsettes med fra kr 33 000 000 til kr 18 560 000	<u>14 440 000</u>
	71	Tilskudd til kurs og stipendier til personell innen helsevesenet m.m., nedsettes med fra kr 13 000 000 til kr 12 760 000	<u>240 000</u>
710		Statens institutt for folkehelse	
	21	Formidlingsvirksomhet, forhøyes med fra kr 113 500 000 til kr 116 900 000	<u>3 400 000</u>
712		Statens helseundersøkelser	
	01	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 46 620 000 til kr 47 460 000	<u>840 000</u>
719		Helsefremmende og forebyggende arbeid	
	21	Tilskudd til helsefremmende og forebyggende tiltak i helse- og sosialsektoren, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 35 850 000 til kr 34 550 000	<u>1 300 000</u>
730		Fylkeskommunenes helsetjeneste	
	60	Innsatsstyrt finansiering av sykehus, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 11 864 000 000 til kr 12 194 000 000	<u>330 000 000</u>
	62	Tilskudd til regionssykehus, forhøyes med fra kr 1 864 800 000 til kr 2 095 800 000	<u>231 000 000</u>
	67	Andre tilskudd, forhøyes med fra kr 51 400 000 til kr 53 825 000	<u>2 425 000</u>
731		Rikshospitalet	
	50	Statstilskudd, forhøyes med fra kr 1 318 800 000 til kr 1 640 900 000	<u>322 100 000</u>
734		Det norske Radiumhospital	
	50	Statstilskudd, forhøyes med fra kr 361 700 000 til kr 381 700 000	<u>20 000 000</u>
739		Andre utgifter	
	21	Forsøk og utvikling i sykehussektoren, <i>kan overføres, kan nyttes under post 65</i> , forhøyes med fra kr 154 650 000 til kr 223 950 000	<u>69 300 000</u>
	61	Tilskudd til driftsavtaler, nedsettes med fra kr 206 000 000 til kr 204 000 000	<u>2 000 000</u>
	66	Mammografiscreening, forhøyes med fra kr 99 600 000 til kr 101 600 000	<u>2 000 000</u>

Kap.	Post	Formål	Kroner
	71	Tilskudd til Norsk Pasientforening m.fl., nedsettes med fra kr 4 500 000 til kr 2 500 000	<u>2 000 000</u>
	90	Innskuddskapital til etablering av helseforetakene, forhøyes med fra kr 500 000 til kr 6 500 000	<u>6 000 000</u>
742		Forpleining, kontroll og tilsyn med psykiatriske pasienter	
	01	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 20 600 000 til kr 21 600 000	<u>1 000 000</u>
	60	Tilskudd, nedsettes med fra kr 3 800 000 til kr 2 800 000	<u>1 000 000</u>
743		Statlige stimuleringsiltak for psykisk helsevern	
	61	Tilskudd til psykososialt arbeid for flyktninger, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 17 100 000 til kr 4 200 000	<u>12 900 000</u>
	72	Tilskudd til Modum bads nervesanatorium, forhøyes med fra kr 68 800 000 til kr 70 800 000	<u>2 000 000</u>
750		Statens legemiddelkontroll	
	01	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 101 020 000 til 99 520 000	<u>1 500 000</u>

II

Stortinget samtykker i at kap. 739 Andre utgifter, post 21 Forsøk og utvikling i sykehussektoren tilføyes stikkordet "kan overføres".

Oslo, i sosialkomiteen, den 11. desember 2001

John I. Alvheim
leder

Asmund Kristoffersen
ordfører

Åse Gunhild Woie Duesund
sekretær